

Bende Andrea

A MUNKASZERVEZÉS ALAPJAI EGY DÉL-KOREAI NAGYVÁLLALTNÁL

A rendszerváltás során új termelő cégek jelentek meg az elektronikai üzletág piacán, közöttük például a Samsung, amely egy újfajta munkaszervezést és -kultúrát honosított meg Magyarországon. Ebben az értekezésben a Samsung fejlődését és a dél-koreai cégek munkakultúráját bemutató áttekintés olvasható.

Az ország a koreai háborút (1950. június 25. – 1953. július 27.) követően a világ egyik legszegényebb állama volt, nemzetközi segélyekre és kölcsönökre támaszkodott, majd az exportra építő gazdaságpolitikájának köszönhetően néhány évtized alatt az egyik leggyorsabban fejlődő gazdasággá vált, így bekerült az „ázsiai tigrisek” közé.

A fejlődő gazdaság céljainak eléréséhez, illetve az ázsiai pénzügyi integráció előidézéséhez előtérbe kellett helyezni a regionális pénzügyi együttműködések lefektetését. A szabad tőkeáramlás, a pénzügyi biztonsági hálók létrehozása, a valutakötvények piacának fejlesztése mind lehetővé tette, hogy Korea beilleszkedjen Ázsia integrációjába. Ennek hatására 2011. július 1-jén, az EU–Korea szabadkereskedelmi megállapodás hatálybalépésével új korszak vette kezdetét a kereskedelmi kapcsolatok terén. Az EU–Korea szabadkereskedelmi megállapodás az EU által valaha megkötött legnagyobb volumenű volt, és egyben az EU első, ázsiai országgal kötött kereskedelmi egyezménye. A megállapodás elsődleges célja – az európai társaságok számára – egy jobb piacra jutási lehetőség megteremtése volt a dinamikusan fejlődő versenyképes ázsiai piacokon.¹

Az ország iparát döntően a nehézipari ágazatok jellemzik, mint például a petrokémiai ipar vagy a hajógyártás. Ezeken kívül fontos szerepe van az autóiiparnak és a fogyasztói elektronikának is. Több koreai nagyvállalat ismert világszerte, köztük a Samsung, amely számos profillal rendelkezik. A Samsungnak az elektronikai üzletág mellett jelentős építőipari vállalatai is vannak. A Samsung C&T építette a világ legmagasabb épületeit, többek között a Burdzs Kalifát, a Petronas-ikertornyokat Malajziában. A Burdzs Kalifa egy szuper magas felhőkarcoló az egyesült arab emírségekbeli Dubajban.

A Samsungot ma az elektronikai üzletágban elért sikereinek köszönhetően a világ 10 legjobb márkája között jegyzik mint technológiai iparágvezető vállalatot.

A 2017-es év mérlege:

Megtörtént a HARMAN felvásárlása

Bemutatta a Galaxy S8, S8+ és Note8 típusokat

Bemutatta a világ első Cinema LED képernyőjét

Bevezette a QLED TV-ket és a The Frame termékeket a globális piacra.²

¹ Az EU–Korea szabadkereskedelmi megállapodás a gyakorlatban. Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2011. 3. oldal

² <https://www.samsung.com/hu/aboutsamsung/company/history/> Samsung, vállalat, történelem 2018.10.19. 16.16.

Észak- és Dél-Korea viszonyáról

Manapság a médiában gyakran olvashatunk Észak- és Dél-Korea újraegyesítésének lehetőségeiről. Afelől senkinek sincs kétsége, hogy az újraegyesítés csakis a déli országrész dominanciájával következhet be. Gazdaságilag Dél-Koreának érdeke lenne Észak-Koreával jó viszonyt kiépíteni. Ezt jól mutatja a következő hír:

„Az enyhülésben leginkább érdekelt Mun Dzse In dél-koreai elnök a háttérben igyekszik közvetíteni Phenjan és Washington között. De addig is régi-új tervekkel rukkolt elő: kapcsolják össze a két Korea út- és vasútvonalait.”³

A vasútvonal kiépítése több szempontból is hasznos lehet. A két Korea közötti jó viszonyból Dél-Korea gazdasága sokat profitálhatna. Északnak a kedvező fekvése, a nyersanyagok, mint kibányászatlan beruházási lehetőségek, a fiatalok, fegyelmezett, képzett munkaerő, a technológiák mind hozzájárulnának Dél-Korea fejlődéséhez. Az enyhülés szele annak is betudható, hogy a koreai kormány a törvényeiben nem hagyhatja figyelmen kívül a gazdasági szereplőket. Miért? *„A Samsung Electronics vállalatcsoport bevétele a koreai GDP 21%-át adja megközelítőleg.”⁴*

A koreaiak úgy tartják, hogy veszély helyzetén nem azt kell figyelni, hogy az elnök „lelép-e”, hanem egyenesen a Samsung elnöke az irányadó. A koreai kormány szemlélete alapján gazdaságilag az a fontosabb, hogy mi történik a vállalatokkal. A kabinet elsősorban a nagy gazdasági szereplőkre támaszkodik, ugyanis a cégek meghatározó alapot biztosítanak a koreai gazdaságnak, így az ő érdekeiket helyezik előtérbe.

A Samsung iparágvezető vállalatá fejlődéséről

A Samsung 1938. március 1-jén jött létre Lee Byung Chul alapításával. Fő profilja az élelmiszer-kereskedelem volt. Lee hamar belépett a nemzetközi üzleti életbe, és csatlakozott a Mandzsúriának exportáló koreaiakhoz. Cége ezt követően importtevékenységgel is elkezdett foglalkozni, mellyel hozzájárult a megszállás alatt lévő Korea alapvető szükségleteinek kielégítéséhez. Lee különleges üzleti érzékével elérte, hogy 1949-re a Samsung Szöul száz legjelentősebb cégének listáján a kilencedik helyre kerüljön. A koreai háború alatt – az országban állandósuló pusztítás ellenére – a Samsung vagyona hússzorosára nőtt. A cég ismét napi szükségleti cikkeket importált a lerombolt országba. Lee ekkor hozta létre a cukorgyárat és a textilüzemet. A cukorgyár sikere kiemelkedő szerepet játszott mind a modern Samsung megteremtésében, mind pedig a koreai gazdaság újjáépítésében. Ez a három társvállalat jelentette a Samsung csoport megalakulását és egyben a pénzügyi szektor felé való nyitást is. Innentől tekinthető a Samsung Korea domináns üzleti szereplőjének. A gyárak beindítása

3 https://hvg.hu/gazdasag/20180823_Koreai_felsziget_nemi_olvasas_osszeolvasasrol_majd Hány sücstálalkozó kell a 65 éves hadiállapot lezárásához? A két Korea harmadszor is nekifut 2018.10.20. 14:20

4 <https://www.forbes.com/sites/donaldkirk/2017/11/14/asia-richest-families-2017-how-the-lees-made-south-korea-the-republic-of-samsung/#2949ef7d5ce> Asia's Richest Families 2017: How The Lees Made South Korea The 'Republic Of Samsung' 2018.10.16. 19:30

jelentette a Samsung csoport számára a kereskedelmiről a termelői vállalati profilra való átállást. Az 1960-as évek gazdasági fejlődésének következményeként született meg a döntés az elektronikai iparba történő befektetésről. Ezt követően sorra alakultak a Samsung csoport elektronikai szektorba tartozó vállalatai. Az így létrejött elektronikai gyártókat magába foglaló vertikális rendszer azonban megkövetelte egy centrális telephely felépítését, és 1971-ben le is rakták a mai Samsung Electronics központ alapkövét.

A Samsung elektronikai iparba való bekapcsolódása televíziók gyártásával indult, de látva ennek belföldi és export sikereit a gyártott termékek körét hamarosan sikerült kibővíteni. A Samsung Electronics a 70-es évek közepétől kezdve hűtőgépeket, monitorokat, valamint mikrohullámú sütőket is gyártott. A 80-as évek elején pedig az első Samsung által konstruált PC-k és légkondicionálók is megjelentek a piacon.⁵

A cég legelső tengerentúli leányvállalatának székhelye az Amerikai Egyesült Államok lett, tekintve, hogy akkoriban az bizonyult a legbiztonságosabb befektetőhelynek. Az első kereskedelmi irodák 1978-ban kezdtek funkcionálni, az első tengerentúli gyárban pedig 1984-ben indult meg a termelés.

A Samsung Electronics 1982-ben Európában is megjelent, ebben az évben nyílt meg az első európai kereskedelmi iroda Németországban. Az első európai székhelyű gyáregység azonban nem Németországban, hanem Portugáliában kezdte meg a gyártást, ugyancsak 1982-ben. Két évvel később, 1984-ben alakult meg a Samsung Electronics Londonban található európai központja. A vállalat 1984 februárjától vette át a ma is használt Samsung Electronics Co. Ltd. nevet. A kereskedelmi irodák és gyárak terjeszkedése mellett kutatóközpontok is létesültek a világ különböző pontjain, és ezáltal a Samsung igazi globális méretű vállalattá nőtte ki magát. A 90-es években folytatódott a külföldi terjeszkedés. 1989-ben a magyarországi Orion 50%-os tulajdonjoga megvásárlásával megjelent a Samsung a Jászszáiban, Jászfényszaruban. A vegyes vállalat termelése 1990 áprilisában indult be, júniusra pedig a Samsung 100%-os tulajdonossá vált.⁶

A Samsung Electronics Magyar Zrt. bemutatása

A Samsung – bármely multinacionális vállalathoz hasonlóan – rendelkezik egy központtal, amely Koreában található. Emellett számos leányvállalata található Európa több pontján. A Samsung 1989 decemberében alapította a ma már közel kétezer embert foglalkoztató jászfényszarui gyáregységet. Ez volt Magyarország és Korea első közös gazdasági vállalkozása.

A jászfényszarui Samsung gyár 1990-ben kezdte meg a termelést, három évvel később 1993-ban exportálták az első itt készült termékeket az EU országaiba. A kilencvenes években folyamatosan bővült a gyártás, majd 2007 nyarán átadták a második gyáregységet is. Jászfényszarun az elmúlt 25 évben összesen mintegy 62 millió televízió került le a

⁵ SEH kézikönyv, 2017.1. A Samsung története

⁶ <http://epeulttar.hu/projekt/samsung-televiziogyar-jaszfenyszaru> Samsung televíziógyár, Jászfényszaru 2018.10.22. 13:44

gyártósorról a katódsugaras képcsövű hagyományos modellektől a projektoros készülékeken át a mai modern plazma, LCD, valamint LED kijelzős berendezésekig.⁷ Az elmúlt 29 év eredményes működésének köszönhetően Jászfényszaru ma már az európai televíziógyártás központjának minősül.

Az új szemléletű munkaszervezés módszerei

A munkaszervezés során az egyik legfontosabb dolog a munkaidő. Dél-Koreában természetes a napi 8 órán felüli munkavégzés. Korábban a munkahét 68 órában volt maximalizálva, ami napjainkra az új szabályok értelmében „csupán” 52 órára csökkent. Ez, 5 napos munkahéttel számolva, még mindig meghaladja a napi 10 órát. Ennek a „nemzeti szokásnak” a bevezetése egy koreai politikushoz köthető, aki szerint a modern kapitalizmusban a gazdasági siker titka a munkában töltött magas számú órákban keresendő. A korábbi, majdnem 14 órás napi munkavégzés következményeként azonban olyan egészségügyi problémák jelentkeztek, mint az alvászavar, a stressz, a gyomorbántalmak, amelyek nem segítik elő a hatékony munkavégzést. A munka mellett a családalapítás terén is visszaesés mutatkozott, ugyanis a 70-es években még egy milliónál is több gyerek született évente, 2017-ben azonban 400 ezer alá csökkent az újszülöttek száma a távol-keleti országban. Látható tehát, hogy a koreai nemzeti politikának szerves része a munkaidő szabályozása, a túlóra „elrendelése”.⁸

A koreai kultúrában fellelhető egy hierarchikus rendszer – a konfucianizmus vallásból kiindulva –, amelynek hatása napjainkban is érezhető. Ennek köszönhetően, ha első találkozáskor az életkorunkra és a foglalkozásunkra kérdeznak rá, az csupán azért van, mert az illető tudni szeretné, hogy hova pozicionálja magát a mi státuszunkhoz képest, ugyanis ettől függ minden. A koreai szemlélet szerint az életkor és a foglalkozás adja meg a szinteket. Ennek a rendszernek természetesen megvannak az előnyei, de ugyanúgy a hátrányai is. Előnye például, hogy konfliktusok nem fordulhatnak elő, legalábbis eltérő szinten, ugyanis a fölöttük lévőknek nem lehet nemet mondani, így kevésbé tudnak az emberek „összeakaszkozni”. Konfrontációk csak azonos szinten generálódhatnak.

A tiszteletadás szintén a rendszer előnyei között említendő. Mindenki nagyon kedvesen és tiszteletteljesen viselkedik egymással. A leghagyományosabb koreai üdvözlési forma a meghajlás, ilyenkor a fiatalabbnak mindig mélyebben kell meghajolnia az idősebb felé. A férfiak között még szokás a kézfogás, de a nők körében ez nem jellemző. Kézfogáskor a tisztelet jeleként jobb kezüket megtámasztják a másik fél bal kezével. Így tehát a konfucianizmusból adódó ételszemlélet tett jót és rosszat is a társadalommal. A fiatal generáció azonban kicsit másként gondolkodik, nyitottabbak a változásra, a lázadásra is, aminek jelei már látszódnak, jelenleg ez a generáció „bontogatja szárnyait”.

Fontos megemlíteni, hogy a koreai cégek nagyon környezettudatosak, folyamatosan

⁷ <https://www.portfolio.hu/vallalatok/uj-uzemet-avatott-a-samsung-idehaza.199871.html> Vállalatok, Új üzemet avatott a Samsung idehaza 2018.10.20

⁸ <https://mno.hu/hetvegimagazin/miert-azok-keresnek-kevesebbet-akik-tobbet-dolgoznak-2452599>. Magyar nemzet, Miért azok keresnek kevesebbet, akik többet dolgoznak? 2018.10.22 13:20

törekednek a minél hatékonyabb környezetvédelmi megoldásokra. Szigorú szabályrendszert állítottak fel, hogy kontrollálják és csökkentsek az ipari légszennyezést. Gondolatmenetük szerint a környezetvédelem és a fenntarthatóság része a nemzetközi versenyképes stratégiának. A gyárban megvalósul mindezek mellett a szelektív hulladékgyűjtés, amelynek bevezetésével felelősségre nevelik a dolgozókat.⁹

Nemzeti kultúrájukból adódóan fontosnak tartják a közösségi programokat. A szabadidőben végzett programok mind a munkakapcsolatok erősítését, az elhivatottságot a személyes kontaktusok ápolását célozzák. A kulturális értékrendjüket megfigyelve érdekes felfedezés, hogy a koreaiak a hozott szokásaikat megtartják annak ellenére, hogy külföldön élnek. Nacionális tudatuk nagyon erős, ezért ragaszkodnak ahhoz, hogy a Samsung nemzetközi jellegének megtartása mellett koreai vállalat maradjon. Ennek megőrzésére a folytonosság érdekében az új munkatársak számára oktatást szerveznek a koreai kultúráról. Mindez szintén annak bizonyága, hogy mennyire ragaszkodnak a nemzetükhöz, és kulturális vonalon is kezükben tartják az irányítást.

A fentiekben leírtakat olvasva megállapítható, hogy számos különbözőség és eltérés van a magyar és a koreai kultúra között. A Samsung leányvállalatainál – Jászfényszarun is – nemzeti kultúrájuk, szokásaik sajátosságai meghatározóak mind a munkában, mind a munkaszervezésben. Ez a röviden felvázolt kép az országról, a Samsungról talán magyarázatul szolgál és érthetőbbé teszi a magyar emberek számára, hogy a tradícióik milyen módon létesíthetnek hidat egy nemzet kultúrája és a munkaszervezés között.

Ahogy a fentiekben olvashattuk, érdemes tudni néhány érdekességet a Samsung Electronics-ról, mint technológiai iparágvezető vállalatról, az Európába történő belépéséről továbbá a jászsági gyár működéséről. Jelen esetben az anyavállalat és a jászfényszarui televíziógyár között légvonalban több mint 8000 km a távolság, Dél-Korea egy másik földrész messzi országa. A földrajzi helyzete eleve magában hordozza a másságot az élet bármely szegmensében, a kulturális szokásokban, az ipari, gazdasági berendezkedésben, munkamorálban stb. A 21. század Homo sapiense megértéssel fogadja és kezeli ezeket az eltéréseket, az intoleráns magatartás helyett a békés egymás mellett élés, létezés, munkálkodás politikáját választva. A Samsung családok százainak biztosít megélhetési forrást Magyarországon, amely megkérdőjelez és felülír mindenféle ellenérzést faji, vallási, életmódbeli, kulturális különbözőségük vonatkozásában.

Forrásjegyzék

Internetes források:

<http://epulettar.hu/projekt/samsung-televiziogyar-jaszfenyszaru> Samsung televíziógyár, Jászfényszaru 2018. 10.22.

⁹ Growth Strategy: Mitigating Climate Change and Developing New Growth Engines” OECD Economics Department Working Papers, No.: 798 (OECD Publishing, 2010, Paris)

https://hvg.hu/gazdasag/20180823_Koreai_felsziget_nemi_olvasas_osszeolvasasrol_majd_Hany_csucstalalkozo_kell_a_65_eves_hadiallapot_lezarasahoz?A_ket_Korea_harmadszor_is_nekifut 2018.10.20.

<https://mno.hu/hetvegimagazin/miert-azok-keresnek-kevesebbet-akik-tobbet-dolgoznak-2452599> Magyar nemzet, Miért azok keresnek kevesebbet, akik többet dolgoznak? 2018. 10.17.

<https://www.samsung.com/hu/aboutsamsung/company/history/> Samsung, vállalat, történelem 2018.10.19.

<http://varaljay.com/2012/05/koreai-hierarchia/> Hierarchia a koreai társadalomban 2018.10.18.

<https://www.forbes.com/sites/donaldkirk/2017/11/14/asiarichestfamilies2017howtheleesmade-southkoreathe-republic-of-samsung/#2949efa7d5ce> Asia's Richest Families 2017: How The Lees Made South Korea The 'Republic Of Samsung' 2018.10.16.

<https://www.portfolio.hu/vallalatok/uj-uzemet-avatott-a-samsung-idehaza.199871.html> Vállalatok, Új üzemet avatott a Samsung idehaza 2018.10.20.

<http://keia.org/page/filter-content-category?cat=Economics> Korea Economic Institute of America, Economy 2018.10.19.

<https://terebess.hu/keletkultinfo/drjenovszky.html> Terebess Ázsia E-Tár 2018.10.22.

Írott források:

Az EU–Korea szabadkereskedelmi megállapodás a gyakorlatban. Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2011

Korea's Economy volume 30, a publication of the Korea Economic Institute of America and the Korea Institute for International Economic Policy, Economic relations with Europe, Korea's economic Relations with the EU and the Korea-EU-FTA By Kang Yoo-duk, 2015

Korea's Economy volume 30, a publication of the Korea Economic Institute of America and the Korea Institute for International Economic Policy, Korea's role in Asian Integration, Financial integration in Asia, Development and Korea's role By Park Young-Joon, 2015

Academic paper series, Korean Firms' sustainability practices and their role in the green economy, a publication of the Korea Economic Institute of America, 2017.

For Korean green growth policy, see Randall Jones and Byungseo Yoo „Korea's green Growth Strategy: Mitigating Climate Change and Developing New Growth Engines” OECD Economics Department Working Papers, No.: 798 (OECD Publishing, 2010, Paris)

SEH kézikönyv, 2017. 1. A Samsung története